

اول می 2017

داکتر سید عبدالله کاظم

مسایل جهانی و رئیس جمهور ترامپ بعد از صد روز!!

در عصر حاضر همه چیز به سرعت تغییر میکنند. دنیای سیاست نیز قول و قرارش را از دست داده و به حرف دیروز و امروز رهبران سیاسی نمیتوان زیاد اعتماد کرد، لذا پس منظر رویدادها در قبال این تحولات سریع به آسانی قابل پیشبینی نمیشوند. گفته ها و شعار های انتخاباتی دونالد ترامپ در مسایل جهانی قبل از رسیدن به مقام ریاست جمهوری امریکا با آنچه در ظرف صد روز کاری او بسیار متفاوت است و از ثبات لازم برخوردار نیست. این روش او دنیا را در حال یکنوع ابهام در مورد آینده قرار داده است و هنوز هم سیاسیون کشور های دیگر نمیدانند اوضاع در آینده چگونه انکشاف خواهد کرد. سایت فارسی/ دری بی بی سی دیروز - مورخ 30 اپریل مطالبی را در این زمینه به نشر رسانیده و در آن از هفت دلیلی یاد میکند که طی صد روز کاری ترامپ در مسایل جهانی تغییر نظر او را نشان میدهد. چون محتوای این گزارش برای علاقمندان مسایل روز دلچسپ است، خواستم آنرا با تشکر از سایت مذکور در این پورتال وزین به عین عبارات باز نشر کنم.

شروع گزارش:

هفت دلیل برای این که دنیا بعد از ترامپ، دیگر دنیای سابق نیست

30 آوریل 2017 - 10 اردیبهشت {ثور} 1396

از صد روز پیش که دونالد ترامپ رئیس جمهور آمریکا شده، روابط این کشور با بقیه جهان به شکلی اساسی تغییر کرده است. در این جا نگاهی داریم به هفت مورد از این تغییرات:

تردید درباره توافق هسته‌ای با ایران

برای باراک اوباما، رئیس جمهور پیشین آمریکا، توافقی که از یک طرف تحریم‌ها علیه ایران را برداشت و از سوی دیگر ایران را متعهد کرد که برنامه هسته‌ای نظامی‌اش را کنار بگذارد، یک "تفاهم تاریخی" بود. اما برای آقای ترامپ، در گفته‌ای که انعکاسی از نگرانی‌های جمهوریخواهان هم بود، این "بدترین توافق جهان" بود.

او گفته بود برچیدن این توافق "هدف اصلی" او در دوره ریاست جمهوری خواهد بود، اما نگفته بود که چطور و چگونه می‌خواهد این کار را انجام بدهد.

د پانو شمیره: له 1 تر 6

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابلئ. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په څیر و لولئ

حالا دولت او اعلام کرده که سیاست آمریکا در قبال ایران را مورد بازنگری قرار خواهد داد. این نه تنها مسأله توافق هسته‌ای را تحت تأثیر قرار می‌دهد، بلکه اقدامات ایران در خاورمیانه و نقش کلیدی‌اش در سوریه و تنش‌هایش با عربستان سعودی و اسرائیل را هم شامل می‌شود.

محمد جواد ظریف، وزیر امور خارجه ایران، ترامپ را دعوت به وفادار ماندن به این توافق کرده، توافقی که به گفته او فقط به آمریکا مربوط نیست و چند قدرت جهانی دیگر در تدوین آن نقش داشته‌اند.

رهبر ایران در اظهار نظر کردن بی‌پرده‌تر بوده و به نقل از آسوشیتدپرس گفته "اگر شما این توافق‌نامه را پاره کنید، ما می‌سوزانیمش."

روابط با کشورهای دیگر از ابتدای ریاست جمهوری آقای ترامپ چندان آغاز خوبی نداشته، کما این که بعد از آزمایش‌های موشکی اخیر ایران، ایالات متحده آمریکا تحریم‌های تازه‌ای بر علیه این کشور وضع کرده است.

آقای ترامپ در توئیت گفت که "ایران دارد با آتش بازی می‌کند."

افزایش تنش هسته‌ای در آسیا

ریاست جمهوری ترامپ باعث طرح سؤال‌هایی جدی درباره امنیت در آسیا شده است. نه تنها او با اظهار نظرهای پیش از انتخاباتش درباره تایوان، دولت‌مردان چینی را شوکه کرد، بلکه وزیر امور خارجه‌اش رکس تیلرسون از مانع گذاشتن بر سر راه چین برای دسترسی به جزایر مصنوعی ساخته‌شده در جنوب دریای چین گفت. این اظهار نظر یک روزنامه دولتی در چین را واداشت تا به خطر "برخورد نظامی" اشاره کند.

ژاپن و کره جنوبی تا همین‌جا کار از آقای ترامپ شنیده‌اند که دارند بیش از حد روی آمریکا حساب می‌کنند و ترامپ حتی گفته است که شاید به نفع این کشورها باشد که زرادخانه‌های اتمی خودشان را راه بیندازند.

بعد می‌رسد نوبت کره شمالی، کشوری در منطقه که مثل نارنجک دستی هرآینه می‌تواند منفجر شود و دارد دست بر قضا بمب اتمی خودش را می‌سازد. آقای ترامپ با رسالت آشنای منع کره شمالی از رسیدن به بمب روبروست، کاری که رئیس‌جمهوران پیش از او در آن موفق نبوده‌اند.

مثلاً در دوره ریاست جمهوری باراک اوباما، سیاستی تدوین شده بود که "صبر استراتژیک" نام داشت و هدفش محاصره اقتصادی کره شمالی و تشویق دیگران، به خصوص چین، برای اجرای همین سیاست و بعد انتظار برای از پا در آمدن آن کشور بود.

اما مشاور آقای ترامپ، مایک پنس، تا همین‌جا کار اعلام کرده که "دوره صبر استراتژیک به سر رسیده است." دولت آمریکا گفته همه گزینه‌ها روی میز است و بیانیه آقای ترامپ مبنی بر فرستادن یک ناوگان جنگی به شبه جزیره کره به سرعت باعث جدی شدن خطر جنگ شد.

د پانو شمیره: له 2 تر6

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټينگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکنی د لیکنیزی بنی پازوالی د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیولو مخکې په خیر و لولئ

کره شمالی آرام ننشست و در حرکتی دفاعی اعلام کرد که هر هفته آزمایش موشکی انجام خواهد داد و درباره خطر یک جنگ فراگیر اخطار داد.

اما ده روز بعد از این واقعه همه از شنیدن خبر این که ناو مذکور به جای کره به جهت مخالف حرکت کرده حیران شدند.

در حالی که کاخ سفید وادار به توضیح دادن شد و همچنان اصرار کرد که نه، این ناوها دارند در همان مسیر اعلام شده حرکت می‌کنند، آقای ترامپ موضوع را به مسیر دیگری منحرف کرد و در عوض از ضرورت فشار بر چین برای واکنش نشان دادن به مسأله کره شمالی گفت. او در تویتر نوشت:

"چین تقریباً شاهراه اقتصادی به سوی کره شمالی است و در حالی که هیچ چیز آسان به دست نمی‌آید، اگر آنها واقعاً بخواهند مسأله کره شمالی حل شود، می‌توانند حلش کنند."

حرکت بعدی آقای ترامپ را دشوار بشود حدس زد. اما تا همین جای کار، تلاش‌های اولیه رئیس جمهوری پیش‌بینی ناپذیر برای حل مشکل پیش‌بینی‌ناپذیرترین حکومت جهان رگه‌هایی از خطر را رو کرده که در سالهای پیش رو می‌تواند دوباره تکرار شود.

روابط با روسیه از آن‌چه که بود پیچیده‌تر شد

در روزهای فعالیت‌های انتخاباتی، آقای ترامپ از اردتش به ولادیمیر پوتین به عنوان رهبری قدرتمند گفت و این که چقدر دلش می‌خواهد با او روابط خوبی داشته باشد.

همه این‌ها قبل از این بود که سازمان امنیت آمریکا گزارش بدهد که روسیه در هک کردن ایمیل‌های حزب دموکرات در روزهای تبلیغات انتخاباتی نقش داشته، گزارشی که حتی آقای ترامپ بالاخره اذعان کرد که به صحت آن باور دارد.

چاپ یک پرونده که صحتش تأیید نشده، اما نشان می‌دهد که روسیه مدارکی بر علیه آقای ترامپ در دست دارد لبه انتقادهای او تیزتر کرده. اما او همه را انکار کرده و اتهامات را "اخبار دروغ" خوانده است.

نگرانی‌ها درباره رابطه او با روسیه به این آسانی دست از سرش بر نمی‌دارد. شایعات قوت بیشتری گرفت، وقتی که ناگهان مایکل فلین که در پست مشاور امنیت ملی کار می‌کرد بعد از رو شدن دیدارش با سفیر روسیه، چند هفته پیش از برگزاری مراسم سوگند ریاست جمهوری، از پستش استعفا داد.

آقای ترامپ گفته که دلش می‌خواهد دوباره به آقای پوتین اعتماد کند، اما در عین حال اخطار داده که چنین اعتمادی "شاید خیلی دوام نیاورد."

و تا همین جا به نظر می‌رسد که دوام نیاورده. روابط آن‌ها به طور محسوسی بعد حمله شیمیایی در سوریه افت کرده، حمله‌ای که گنااهش متوجه دولت سوریه است و روسیه به عنوان حامی بشار اسد به همان اندازه زیر سؤال رفته است.

دونالد ترامپ حتی یک دفعه گفت که "شاید روابط آمریکا و روسیه در هیچ دوره‌ای این قدر خراب نبوده باشد". او گفت چه خوب می‌شود اگر روابط بین دو ملت ارتقاء پیدا کند، اما در عین حال اخطار داد که ممکن است خلافتش هم رخ بدهد.

تمرکز بیشتر بر ناتو

ناتو که بنیاد سیاست خارجی آمریکا در ۶۰ سال گذشته بوده به طور جدی توسط آقای ترامپ مورد انتقاد قرار گرفته است. او این سازمان را "تاریخ مصرف گذشته" و اعضایش را شرکای ناسپاسی خوانده که از سخاوت آمریکا نفع می‌برند.

در همین راستا بود که جیمز ماتیس، وزیر دفاع آمریکا، در ماه فوریه به اعضای ناتو اخطار داد که اگر به حرف ترامپ گوش نکنند و دو درصد از تولید ناخالص داخلی‌شان را صرف امور نظامی نکنند، آمریکا مسئولیت‌هایش در قبال ناتو را محدود خواهد کرد.

آقای ترامپ ادعا کرده که این خط و نشان کشیدن باعث شد تا یک دفعه "کلی پول به صندوق ناتو واریز شود"، اگرچه تحلیل‌گران گفته‌اند که این کشورها سهم مشارکت مالی‌شان را بعد از توافقی در سال ۲۰۱۴ و پیش از ترامپ بالا برده بودند.

اما در طی کنفرانسی خبری در ماه آوریل، ینس استالتنیر، رئیس ناتو از رئیس جمهور آمریکا برای توجه به امور ناتو تشکر کرد و گفت: "ما همه شاهد تأثیرات محسوس تمرکز قوی شما در تقسیم بار وظایف بین اعضای ناتو هستیم."

در همین حال، آقای ترامپ نظرش عوض شد و گفت که "ناتو دیگر تاریخ مصرف گذشته نیست." او افزود، خطر تروریسم ضرورت اتحاد را بیشتر کرده و از اعضا خواست برای یاری رساندن به شرکای افغان و عراقی‌شان کار بیشتری بکنند.

استفاده از قدرت نظامی

آقای اوباما برای این به عنوان رئیس جمهور انتخاب شد تا به حضور نظامی و جنگ آمریکا در عراق و افغانستان پایان بدهد، برای همین طبیعی بود که کوچک‌ترین علاقه‌ای به آغاز جنگی دیگر در خاورمیانه نداشته باشد.

حتی موقعی که عمق فاجعه در خشونت‌های سوریه بر همه روشن شد، آقای اوباما اعتقاد داشت که دخالت نظامی یک شکست پرهزینه به بار خواهد آورد.

در عوض دولت اوباما تمرکز را روی کمک‌های بشردوستانه، کمک مالی به گروه‌های میانه‌روی مخالف اسد و تبلیغ و فعالیت برای آتش‌بس و خروج اسد از سوریه گذاشت.

د پانو شمیره: له 4 تر 6

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنی دلیکنیزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په خیر و لولئ

دونالد ترامپ هم قبلاً با عملیات نظامی در سوریه مخالف بود و حرفش این بود که باید نیروی کشور معطوف مسائل داخلی شود، تا جایی که در سال ۲۰۱۳ در توئیتر نوشت: "سوریه را ولش، عظمت را به آمریکا برگردان!"

با این پیش‌فرض، تصمیم او برای حمله موشکی به پایگاه هوایی دولت سوریه تصمیمی کاملاً غیرمنتظره بود. او حمله شیمیایی که به دولت سوریه نسبت داده شده را دلیل تغییر نگاهش خواند و گفت "آن حمله به بچه‌ها تأثیر زیادی روی من گذاشت."

این حمله موشکی اولین باری بود که دولت آمریکا به طور مستقیم بر علیه یکی از مواضع دولت سوریه اقدام نظامی انجام می‌داد و به عنوان یک تغییر موضع نفس‌گیر از سوی رهبری که قبلاً خودش را انزواطلب می‌دانست تفسیر شد.

و این فقط چند روز پیش از زورآزمایی نظامی دیگری بود که به مواضع داعش در افغانستان حمله کرد و بمبی را به کار برد که "مادر همه بمب‌ها" شهرت داشت و آمریکا قبلاً هرگز آن را در عملیات نظامی به کار نبرده بود.

با افزایش بودجه نظامی، به نظر می‌رسد که دولت آمریکا لااقل در این مقطع قصد دارد حضور نظامی پررنگ‌تری در مناقشات خارجی داشته باشد.

آینده نامعلوم تجارت آزاد

با اعمال سیاست‌های تجاری تازه‌اش، دونالد ترامپ در آستانه متحول کردن اساسی رابطه تجاری آمریکا با بقیه جهان است که تأثیرش می‌تواند برای دهه‌ها ادامه پیدا کند.

او تهدید کرده که بعضی از توافق‌نامه‌های تجارت آزاد را لغو می‌کند که این شامل برنامه تجارت آزاد بین سه کشور آمریکای شمالی (کانادا، ایالات متحده آمریکا، مکزیک) می‌شود و به قول او باعث از دست رفتن فرصت‌های شغلی در آمریکا شده. او حتی اشاره کرده به احتمال کنار رفتن آمریکا از سازمان تجارت جهانی.

از زمان پیروزی در انتخابات، او دست از سر شرکت‌های تجاری - به خصوص شرکت‌های اتوموبیل‌سازی - برنداشته و تهدید کرده که تعرفه‌ای ۳۵ درصدی روی آن دسته از محصولاتی خواهد گذاشت که شرکت‌های آمریکایی در مکزیک تولید می‌کنند.

این که چقدر از این ادعاها در عمل رخ خواهند داد، هنوز روشن نیست. اما قدر مسلم، در اولین روزی که آقای ترامپ به دفتر ریاست جمهوری پا گذاشت، عضویت کشورش را در پیمان مشارکت ترنس پاسیفیک که امکان تجارت آزاد بین دوازده کشور را میسر می‌کرد لغو نمود. این پیمان به تنهایی شامل چهل درصد تولید اقتصادی کل دنیا می‌شد.

این توافق باید توسط کنگره حالا به شدت چندپاره تصویب می‌شد، اما فرمان اجرایی آقای ترامپ کلاً مشارکت آمریکا در این برنامه را لغو کرد. هدف او از این برنامه ایجاد شغل در آمریکا و دادن "فرصت‌های خوب" به آمریکایی‌ها عنوان شد.

او همچنین برنامه ویزای کار برای شهروندان خارجی در آمریکا را مورد نکوهش قرار داده و دستور داده تا مورد بازنگری قرار بگیرد.

اما آقای ترامپ فعلاً حداقل در مورد یک از وعده‌های دوره انتخابات کوتاه آمده است، این که قول داد چین را به عنوان کشوری که در ارزش دستکاری می‌کند معرفی کند، حرکتی که به نظر کارشناسان می‌توانست به یک جنگ تجاری منجر شود.

بازنگری در تغییرات اقلیمی

آقای ترامپ وعده داده بود که در طی همان صد روز اول ریاست جمهوری‌اش توافقنامه اقلیمی پاریس را لغو خواهد کرد. این اتفاق هنوز نیافتاده و خبر می‌رسد که مشاوران ارشد او درباره این که باید این کار را کرد یا نه توافق نظر ندارند.

ولی قدر مسلم او در راستای عملی کردن وعده‌هایش مبنی بر نقض تعهدات محیط زیستی آقای اوباما گام‌های بلندی برداشته است. مثلاً در ماه مارس بود که "طرح انرژی پاکیزه" را در فرمانی اجرایی نقض کرد. طبق این طرح قرار بود هر ایالت دست به قانون‌گذاری درباره نحوه تولید انرژی بزند.

رئیس جمهور آمریکا عنوان کرده که دلیل این نقض، تحکیم استقلال انرژی در آمریکا و ایجاد شغل است. اما گروه‌های محیط زیستی اخطار داده‌اند که پشت کردن به این طرح معنایش صدماتی جبران ناپذیر هم در بعد ملی و هم در بعد جهانی است.

آقای ترامپ همواره نقش انسان در تغییرات اقلیمی را انکار کرده و آن را "داستان‌پردازی" خوانده است.

اگرچه این جا هم مثل خیلی از موارد دیگر، اظهارنظرهای متناقضی از سوی او صادر شده. مثلاً او در ماه نوامبر به روزنامه نیویورک تایمز گفته که از وجود "یک رابطه‌ای" بین اقدامات انسان و تغییرات اقلیمی آگاه است و قرار است یک بررسی در مورد توافق پاریس انجام بدهد.

اما حتی اگر او واقعاً تصمیم به نادیده گرفتن توافق پاریس داشته باشد، از چشم‌انداز حقوقی و قانونی آمریکا ملزم به رعایت آن به مدت چهار سال است. همین‌طور به گزارش نیویورک تایمز، موانع قانونی و اجرایی متعددی بر سر راه جدا شدن از توافقنامه پاریس وجود دارد.

منتقدان می‌گویند که سیاست او در این مورد می‌تواند بقیه دولتمردانی که تردیدهایی درباره جدی بودن تغییرات اقلیمی دارند را تشویق به کاهش فعالیت‌هایشان برای مقابله با گرمایش زمین کند.

(پایان گزارش بی بی سی)

د پانو شمیره: له 6 تر 6

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینگه کړئ maqalat@afghan-german.de یادونه: دلیکني د لیکنيزي بني پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله لیکنه له رالیرلو مخکي په خیر و لولئ